

Μπόλλα ΡΑΙΤΙΜ ΣΤΑΤΟΝΣΙ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΑΤΑΚΗ»

Μπόλλα – καρμπολά

«Η κυρία λαγουδίνα περιμένει το φαί στη φωλιά. Εσύ με το καρότο στο στόμα τρέχεις στους αγρούς του Κοσσυφοπέδιου και η μέρα κυλάει ερήμην σου. Κάτι βόμβες πέφτουν σε μια σχετική απόσταση αλλά σαν έμπειρος λαγός ξέρεις πώς να κρυφτείς και κυρίως να τρέξεις. Γιατί όμως το τρέξιμο σε κρατάει πίσω; Ξαφνικά σε ένα δρόμο της Πρίστινα βλέπεις τον ωραιότερο λαγό που έχεις δει στη ζωή σου. Στέκεται τρομαγμένος στη μέση του δρόμου, ακίνητος και τρέμοντας. Θες να πας να τον προστατέψεις, να ζευγαρώσεις, να τρίψετε τα μουσούδια σας. Τρέχεις κατά πάνω του αγνοώντας τα δεκάδες φώτα από τα τροχοφόρα τέρατα που έρχονται με σκριαχτική φόρα. Οι αχτίδες μοιάζουν με φίδια. Θα σας τυλίξουν πριν ακουστεί το μπαμ». Ήταν ένα παραμύθι με λυπημένο τέλος ή μια άλλη ανάγνωση της Μπόλλας.

Αποχαιρετισμός στα όπλα του έρωτα

Απρίλιος, 1995. Ο εικοσιτετράχρονος, πρόσφατα παντρεμένος, Αρσίμ είναι φοιτητής στο Πανεπιστήμιο της Πρίστινα, στο Κοσσυφοπέδιο, και κρατά χαμηλούς τόνους προκειμένου να πάρει το πτυχίο του σε μian εποχή κι έναν τόπο βαθιά εχθρικό προς τους Αλβανούς. Μια μέρα γνωρίζει σ' ένα καφέ τον Σέρβο Μίλος και η ζωή και των δύο αλλάζει δραματικά. Στις μέρες που ακολουθούν η γυναίκα του Αρσίμ τού ανακοινώνει την πρώτη της εγκυμοσύνη κι ο ίδιος ξεκινά μια κρυφή ζωή. Μπόλλα είναι το όνομα ενός τέρατος της αλβανικής μυθολογίας με μορφή ερπετού.

Ο συγγραφέας της σκόρπιας Ευρώπης

Ο Παϊτίμ Στάτοβτσι γεννήθηκε στο Κοσσυφοπέδιο το 1990 και μετανάστευσε με την οικογένειά του στη Φινλανδία σε ηλικία δύο ετών. Σπούδασε συγκριτική λογοτεχνία στο Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι και σενάριο κινηματογράφου και τηλεόρασης στο Πανεπιστήμιο Άαλτο. Το πρώτο του βιβλίο, Η γάτα μου η Γιουγκοσλαβία (2014, Εκδ. Πατάκη, 2018), απέσπασε το λογοτεχνικό βραβείο Helsingin Sanomat για πρωτοεμφανιζόμενο συγγραφέα και μεταφράστηκε

σε περισσότερες από 16 γλώσσες. Το Μπόλλα (εκδ. Πατάκη, 2024) είναι το τρίτο του βιβλίο, πρωτοκυκλοφόρησε στη Φινλανδία το 2019 και τιμήθηκε με το σημαντικότερο βραβείο της χώρας, το Finlandia Prize. Το 2018 ο Στάτοβτσι ανακηρύχθηκε Συγγραφέας της Χρονιάς του Ελσίνκι.

Επιμύθιο

Μέσα σε ένα στρόβιλο συναισθημάτων σε αναταράσσει το διαολεμένο αυτό βιβλίο. Από τον φόβο της αποδοχής και του queer αυτομαστιγώματος, την απόγνωση μπροστά στο φρικαλέο αποτύπωμα του πολέμου, την ακραία ταπείνωση του ζην ψευδώς. Αλλά κύρια πηγή στις λέξεις και στο μύθο που στήνει ο αξιόλογος συγγραφέας είναι η ντροπή. Το όνειδος του κατεστραμμένου μικροσύμπαντος. Ο Αρσίμ, ο κεντρικός ήρωας, έχει όλα τα κακά του κόσμου, ψάχνεις σαν απελπισμένος χρυσοθήρας για ένα ψήγμα πολύτιμο και του ρίχνεις όλα τα αναθέματα. Τι μαγικό όμως που στο τέλος, του τα συγχωρείς όλα γιατί ο ουροβόρος όφης είναι καταδικασμένος να τρώει την ουρά του. Ας το κωνέψουμε!

Μιχ. Παπ.